
Επιχειρησιακό Σχέδιο για τις Ενεργειακά Αποδοτικές Δημόσιες Προμήθειες [ΕΑΔΠ]

Φεβρουάριος 2014

Συγγραφή- Επιμέλεια:

19ο χλμ. Λεωφ. Μαραθώνος, 19009 Πικέρμι Αττικής
T: 2106603300, F: 2106603301-2
www.cres.gr, cres@cres.gr

Συνεργαζόμενοι φορείς:

Επιμελητήριο Κυκλάδων [www.e-kyklades.gr]
Επιμελητήριο Λέσβου [www.lesvos-chamber.com]
Επιμελητήριο Χίου [www.chioschamber.gr]

Το έργο EFFECT συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του προγράμματος Διακρατικής Συνεργασίας για την Νοτιοανατολική Ευρώπη. Τα περιεχόμενα του εντύπου αυτού είναι αποκλειστική ευθύνη των συγγραφέων και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθούν απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας περιεχομένων

1.	Εισαγωγή	4
1.1.	Το έργο SEE EFFECT	4
1.2.	Σκοπός	7
2.	Το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και τα κριτήρια για την επιλογή ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων και υπηρεσιών	7
2.1.	Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για τις ΕΑΔΠ.....	7
2.2.	Ελληνικό θεσμικό πλαίσιο που λαμβάνεται υπόψη για την υλοποίηση ΕΑΔΠ.....	8
2.3.	Εθνικές και ευρωπαϊκές εξελίξεις	10
2.3.1.	Εθνικές Εξελίξεις.....	10
	<i>Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΥΣ)</i>	10
	<i>Εναρμόνιση Οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση</i>	11
	<i>Το σχέδιο νόμου για τις δημόσιες συμβάσεις</i>	11
2.3.2.	Ευρωπαϊκές Εξελίξεις	12
	<i>Νέα Οδηγία για τις Δημόσιες Προμήθειες</i>	12
2.4.	Κριτήρια για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις [ΠΔΣ] από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή	12
2.5.	Λοιπά ενεργειακά κριτήρια.....	13
3.	Μέτρα, πρωτοβουλίες και εθνικά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα	13
	<i>Ενίσχυση των Δημόσιων Πράσινων Προμηθειών μέσω εναλλακτικών μηχανισμών της αγοράς [ΕΕΥ/ΧΑΤ/ΣΔΙΤ]</i>	14
4.	Επιχειρήσεις με ενδιαφέρον για την αγορά των ΕΑΔΠ	16
5.	Δράσεις και προτάσεις	16
	Επικοινωνία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα	16
	Ενημέρωση και κατάρτιση	17
	Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων	17
	Ανάπτυξη στρατηγικών συνεργασιών.....	18
	Διμερείς συμφωνίες συνεργασίας.....	18
	Συνεχής δικτύωση	18
	Επιμόρφωση και πιστοποίηση	18
6.	Πηγές Πληροφόρησης.....	19

1. Εισαγωγή

Οι δημόσιες συμβάσεις για την προμήθεια προϊόντων, υπηρεσιών και την εκτέλεση έργων θεωρούνται σήμερα ως ένα σημαντικό εργαλείο για την επίτευξη όχι μόνο περιβαλλοντικών, αλλά και οικονομικών και κοινωνικών στόχων. Η ευρωπαϊκή στρατηγική «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2010) τις συμπεριλαμβάνει σε αρκετές από τις εμβληματικές πρωτοβουλίες της. Η συζήτηση για τη χρήση των Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων (ΠΔΣ) στην Ευρωπαϊκή Ένωση εντάθηκε μετά το 2003, όταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενθάρρυνε τα κράτη μέλη να καταρτίσουν σχέδια δράσης για τη διεξαγωγή δημόσιων συμβάσεων με οικολογικά κριτήρια. Η έννοια των ΠΔΣ προκύπτει από την ιδέα ότι οι δημόσιες αρχές μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις δαπάνες τους, οι οποίες αντιστοιχούν στο 19 % του ακαθάριστου ευρωπαϊκού προϊόντος - περίπου 2 τρισεκατομμύρια ευρώ -(2011), για να επενδύσουν σε πιο οικολογικές λύσεις και ως εκ τούτου, όχι μόνο να μειώσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα, αλλά και να δώσουν ένα ισχυρό κίνητρο στην αγορά να επενδύσει περαιτέρω στην κατεύθυνση αυτή.

Την τελευταία δεκαετία η ευρωπαϊκή νομοθεσία εξέδωσε οδηγίες, καθιστώντας υποχρεωτικές τις διατάξεις για ΠΔΣ στον τομέα των οχημάτων οδικών μεταφορών (2009)¹ και στα κτίρια² (2010), ενώ με την οδηγία για την ενεργειακή απόδοση (2012)³ καλεί τις κεντρικές διοικήσεις να διασφαλίζουν πως θα αγοράζουν μόνο προϊόντα, υπηρεσίες και κτήρια υψηλής ενεργειακής απόδοσης, εφόσον δεν εμποδίζεται ο επαρκής ανταγωνισμός. Η συγκεκριμένη Οδηγία πρέπει να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο ως τον Ιούνιο του 2014. Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε σχετική ιστοσελίδα⁴ έχει δημοσιεύσει κατάλογο με Πράσινα Κριτήρια για 21 κατηγορίες προϊόντων, εκ των οποίων 8 κατηγορίες προϊόντων & υπηρεσιών συνεισφέρουν στην εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας.

Εκτός από τη διασφάλιση της προμήθειας ενεργειακά αποδοτικών υπηρεσιών / προϊόντων στο δημόσιο τομέα, οι ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες στοχεύουν και στην προώθηση και ενίσχυση της προσφοράς τέτοιων υπηρεσιών και προϊόντων από τις επιχειρήσεις. Το Δεκέμβριο 2013 έληξε η δημόσια διαβούλευση για το Πράσινο Σχέδιο Δράσης για τις ΜΜΕ, κατά την οποία ζητήθηκαν οι απόψεις από παράγοντες της αγοράς, ώστε να γίνουν οι ΜΜΕ πιο περιβαλλοντικά φιλικές και να προετοιμαστούν για να διαθέσουν πράσινα προϊόντα σε διεθνές επίπεδο. Στο Ευρωβαρόμετρο του 2012 αναδείχθηκε το μεγάλο επιχειρηματικό κενό που υπάρχει στον τομέα των πράσινων προϊόντων, καθώς λιγότερο από 25% των ΜΜΕ προσφέρουν τέτοια προϊόντα / υπηρεσίες.

Η Ελλάδα, σύμφωνα με την ίδια έκθεση, βρίσκεται ψηλά στη λίστα των χωρών όπου οι επιχειρήσεις που εμπορεύονται και πράσινα προϊόντα οφείλουν πάνω από 75% του τζίρου τους σε αυτά, ενώ παράλληλα διαφαίνεται μεγάλο ενδιαφέρον στις ΜΜΕ για την προσφορά τέτοιων προϊόντων στο μέλλον.

1.1. Το έργο SEE EFFECT

Το έργο EFFECT προέκυψε από την ανάγκη να εκσυγχρονισθούν οι διαδικασίες των δημόσιων προμηθειών σε 8 χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και να κινητοποιηθεί η εναρμόνισή τους με

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:120:0005:0012:EL:PDF>

² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:153:0013:0035:EL:PDF>

³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:315:0001:0056:EL:PDF>

⁴ http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης ώστε να πληρούν τις αντίστοιχες απαιτήσεις της Ε.Ε. και να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ενέργεια και την υιοθέτηση ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών.

Το έργο προκειμένου να επεκτείνει τις προσπάθειες που κάνουν οι δημόσιες αρχές για να προωθήσουν την Εξοικονόμηση Ενεργειακών Πόρων (ΕΕΠ) και την Αποτελεσματική Χρήση των Πόρων (ΑΧΠ) στην περιοχή της ΝΑ Ευρώπης, υποστηρίζει το σχεδιασμό και την εφαρμογή Ενεργειακά Αποδοτικών Προμηθειών και τον αναπροσανατολισμό του ιδιωτικού τομέα προς την παραγωγή ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων και υπηρεσιών. Μέσα από την άρση των εμποδίων για τη συμμετοχή των επιχειρήσεων σε διαγωνισμούς με απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης, το έργο προωθεί πολιτικές βιώσιμης ανάπτυξης και συναφείς τεχνολογίες στην παραγωγή και κατανάλωση καθώς και νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες.

Η ομάδα έργου πραγματοποίησε έρευνες στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα ώστε να αναγνωρίσει τις τρέχουσες συνθήκες μέσα στις οποίες επιχειρείται να αυξηθεί το μερίδιο ενεργειακά αποδοτικών λύσεων στις δημόσιες προμήθειες. Θεωρώντας δεδομένο ότι ο τομέας των δημοσίων προμηθειών ορίζεται από τη ζήτηση ήταν απαραίτητο να αναλυθούν αρχικά οι διαδικασίες με τις οποίες υλοποιούνται δημόσιες προμήθειες από επιλεγμένες δημόσιες αρχές όσον αφορά εσωτερικούς ή εξωγενείς παράγοντες που επηρεάζουν τις διαδικασίες δημοσίων προμηθειών (ανάλυση SWOT).

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης SWOT για την Ελλάδα συνοψίζονται στον ακόλουθο πίνακα.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	
Δυνατά σημεία	Αδυναμίες
■ Σε μερικές περιοχές υπάρχουν τοπικοί φορείς που διαχέουν καλές πρακτικές και διευκολύνουν τις διαδικασίες ■ Σε μερικές περιπτώσεις, υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό που συντονίζει και υποστηρίζει άλλα τμήματα στην προετοιμασία των διαγωνισμών και την επιλογή των κριτηρίων ■ Υπάρχει γνώση για το υπολογιστικό εργαλείο για τις εκπομπές του CO₂ και το εργαλείο για τον υπολογισμό του ΚΚΖ ■ Έχουν υλοποιηθεί ορισμένα εκπαιδευτικά σεμινάρια ■ Συμμετοχή των φορέων στο Σύμφωνο των Δημάρχων	■ Δεν υπάρχει πλαίσιο συστηματικής εφαρμογής των κριτηρίων ΕΑ στην αγορά προϊόντων / υπηρεσιών ■ Ελλιπής εκπαίδευση προσωπικού ■ Έλλειψη ευαισθητοποίησης στον οργανισμό για τα οφέλη των ΕΑΔΠ ■ Έλλειψη ενημέρωσης για τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από το νομικό πλαίσιο ■ Στην πλειονότητα των περιπτώσεων δεν υπάρχει συντονισμός μεταξύ τμημάτων του οργανισμού ■ Τα υπολογιστικά εργαλείο για τις εκπομπές του CO₂ και το ΚΚΖ δεν χρησιμοποιούνται ευρέως ■ Ελλιπής κεντρική καθοδήγηση ■ Σε κάποιες περιπτώσεις οι διοικήσεις δεν υποστηρίζουν τις ΕΑΔΠ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	
Ευκαιρίες	Απειλές
■ Εθνική Στρατηγική για την ενέργεια (εμπεριέχει τους ευρωπαϊκούς στόχους) ■ Κίνητρα για την υλοποίηση ΕΑΔΠ (Φορολογικά, Δημόσιοι πόροι για έργα Βελτίωσης ΕΑ, Εγγυοδοσία για δάνεια σε έργα ΕΑ) ■ ΚΕΝΑΚ και μέτρα για τα δημόσια κτίρια ■ Κανονισμός για τα οχήματα ■ Συμμετοχή των φορέων στο Σύμφωνο των Δημάρχων	■ Δεν υπάρχουν προκαθορισμένες οδηγίες για Ενεργειακά Αποδοτικά προϊόντα και υπηρεσίες ■ Έλλειψη χρηματοδότησης για την εφαρμογή ΕΑΔΠ λόγω περιορισμού κονδυλίων για δημόσιους φορείς ■ Καθυστερήσεις στη λεπτομερή εφαρμογή του νομικού πλαισίου για την ΕΑ.

Αντίστοιχη μελέτη πραγματοποιήθηκε και για τις επιχειρήσεις, ώστε να αναγνωριστούν και να αναλυθούν τα εμπόδια που αντιμετωπίζει ο ιδιωτικός τομέας όταν προσπαθεί να συμμετέχει σε δημόσιους διαγωνισμούς. Τα κυριότερα συμπεράσματα που προέκυψαν από τη μελέτη είναι τα εξής:

1. Η παροχή ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων και υπηρεσιών έχει συνήθως υψηλό κόστος.
2. Υπάρχει συχνά έλλειψη χρόνου για την προετοιμασία των απαιτούμενων εγγράφων των διαγωνισμών.
3. Οι δημόσιες αρχές συνήθως δεν προκρίνουν την ενεργειακή αποδοτικότητα ως παράγοντα προμήθειας προϊόντων και υπηρεσιών και δεν υπολογίζουν το συνολικό κόστος κτήσης και χρήσης προϊόντων και υπηρεσιών μέσω της ανάλυσης Κόστους Κύκλου Ζωής (LCC – Life Cycle Cost).
4. Οι Δημόσιες αρχές προδιαγράφουν ως επί το πλείστον συμβατικές λύσεις.
5. Υπάρχει σχετικά ελλιπής ενημέρωση στα τμήματα προμηθειών του δημοσίου τομέα για την ενεργειακή αποδοτικότητα.
6. Οι Δημόσιες αρχές δεν έχουν πάντα επαρκείς οικονομικούς πόρους ώστε να προτιμήσουν ενεργειακά αποδοτικές λύσεις.
7. Υπάρχει ανεπαρκής διάυλος επικοινωνίας μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα.
8. Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) δεν έχουν συνήθως τους απαραίτητους πόρους για να συμμετέχουν σε δημόσιους διαγωνισμούς.
9. Δεν υπάρχει πάντα καταρτισμένο προσωπικό στην επιχείρηση.
10. Παρατηρούνται ενίοτε φαινόμενα αδιαφάνειας σε δημόσιους διαγωνισμούς ή υπάρχει αυτή η εκτίμηση μεταξύ των επιχειρήσεων.

Από τα παραπάνω εμπόδια τα οποία σκιαγραφούν το κλίμα μέσα στο οποίο καλούνται να δραστηριοποιηθούν οι επιχειρήσεις, παρατηρείται ότι υπάρχουν σαφείς δυσκολίες που χρειάζονται την ενδυνάμωση και ενημέρωση του δημόσιου τομέα αλλά και τη στρατηγική επιλογή του για ΕΑΔΠ, προκειμένου να αντιμετωπιστούν. Ωστόσο, αναδεικνύονται ταυτόχρονα και αντίστοιχες αδυναμίες του ιδιωτικού τομέα οι οποίες μπορούν να αντιμετωπιστούν από τις ίδιες τις επιχειρήσεις.

Αυτές είναι

- το υψηλό κόστος των ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων / υπηρεσιών
- η έλλειψη προβολής των ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων / υπηρεσιών και η ενημέρωση σχετικά με τα πλεονεκτήματά τους στο δημόσιο τομέα
- η έλλειψη καταρτισμένου προσωπικού όσον αφορά τη διαδικασία συμμετοχής σε δημόσιους διαγωνισμούς και του αυξανόμενου δυναμικού της αγοράς για ενεργειακά αποδοτικά προϊόντα/ υπηρεσίες.

1.2. Σκοπός

Η κατάρτιση ενός επιχειρησιακού σχεδίου για τις ενεργειακά αποδοτικές δημόσιες προμήθειες [ΕΑΔΠ] στοχεύει στη συγκέντρωση και την αξιοποίηση της εμπειρίας που αποκτήθηκε μέσα από τις στοχευμένες δράσεις του έργου SEE EFFECT, προκειμένου κάθε ενδιαφερόμενος να έχει στα χέρια του ένα εύχρηστο εργαλείο για την υλοποίηση ΕΑΔΠ.

2. Το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και τα κριτήρια για την επιλογή ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων και υπηρεσιών

2.1. Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για τις ΕΑΔΠ

Την τελευταία δεκαετία έχει εκδοθεί πλήθος νομοθετημάτων τα οποία ορίζουν το θεσμικό πλαίσιο για τις Δημόσιες Προμήθειες που στοχεύουν στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης..

- Οδηγίες για Δημόσιες Προμήθειες (2004/18/ΕΚ και 2004/17/ΕΚ) και η υπό-έκδοση Νέα Οδηγία για τις Δημόσιες Προμήθειες (σε ισχύ από το Μάρτιο του 2014⁵)
- Οδηγία 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση (προβλέπει την υιοθέτηση συγκεκριμένου εθνικού στόχου εξοικονόμησης ενέργειας μέχρι το 2020) και Οδηγία 2006/32/ΕΚ για την ενεργειακή απόδοση κατά την τελική χρήση και τις ενεργειακές υπηρεσίες
- Οδηγία 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων
- Οδηγία 2010/30/ΕΕ για την ένδειξη της κατανάλωσης ενέργειας και λοιπών πόρων από τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα μέσω της επισήμανσης και της παροχής ομοιόμορφων πληροφοριών
- Οδηγία 2009/125/ΕΚ για τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα
- Οδηγία 2009/33/ΕΚ σχετικά με την προώθηση καθαρών και ενεργειακά αποδοτικών οχημάτων οδικών μεταφορών
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1222/2009 σχετικά με τη σήμανση των ελαστικών αναφορικά με την εξοικονόμηση καυσίμου και άλλες ουσιαστικές παραμέτρους (Επικαιροποιήσεις με Κανονισμούς 2011/228/ΕΚ, 2011/1235/ΕΚ)
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 106/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Ιανουαρίου 2008 σχετικά με το κοινοτικό πρόγραμμα επισήμανσης της ενεργειακής απόδοσης του εξοπλισμού γραφείου (Energy Star) (Επικαιροποιήσεις με Κανονισμούς 2009/789/ΕΚ, 2009/489/ΕΚ, 2009/347/ΕΚ)
- Ανακοίνωση (2008) 400 τελικό: Οι δημόσιες συμβάσεις στην υπηρεσία του περιβάλλοντος. Η ανακοίνωση αυτή, έχει ως γενικό στόχο την παροχή κατευθύνσεων για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις καταναλωτικές συνήθειες του

⁵ http://www.europarl.europa.eu/pdfs/news/expert/infopress/20140110IPR32386/20140110IPR32386_en.pdf

δημοσίου τομέα και για τη χρήση ΠΔΣ, προκειμένου να προωθηθεί η καινοτομία στον τομέα των περιβαλλοντικών τεχνολογιών, προϊόντων και υπηρεσιών.

2.2. Ελληνικό θεσμικό πλαίσιο που λαμβάνεται υπόψη για την υλοποίηση ΕΑΔΠ

- ΠΔ 59/2007, ΠΔ60/2007 , ΠΔ 118/2007⁶, Ν 3463/2006
- ΚΥΑ Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και την εξοικονόμηση ενέργειας στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα Δ6/Β/14826, 17-6-2008
- Νόμος 3855/2010 για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, όπου και περιγράφονται υποχρεώσεις για το Δημόσιο Τομέα, αλλά και η ανάπτυξη του τομέα των Επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών και η δραστηριοποίησή τους και στο δημόσιο τομέα με την παροχή ενεργειακών υπηρεσιών
- Νόμος 3851/2010 για την προώθηση της χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (μέτρα για τη χρήση ΑΠΕ στα κτίρια και ανταποδοτικές εισφορές σε τοπικό επίπεδο από την εγκατάσταση μονάδων ΑΠΕ)
- Νόμος 3661/2008 και ΥΑ για τον ΚΕΝΑΚ
- Νόμος 3889/2010 για το Πράσινο Ταμείο
- Νόμος 3982/2011 για την προώθηση των καθαρών και ενεργειακά αποδοτικών οχημάτων
- Νόμος 4122/2013 για την Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ

Ειδικότερα ο Νόμος 3855/2010 (που ενσωματώνει την οδηγία 2006/32/ΕΚ) προβλέπει τα ακόλουθα:

- Εθνικός στόχος εξοικονόμησης ενέργειας 9% ως το 2016. Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί με την εφαρμογή εθνικών Σχεδίων Δράσης Ενεργειακής Απόδοσης (Σ.Δ.Ε.Α.), μέσω παρεχόμενων ενεργειακών υπηρεσιών και άλλων μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, τα οποία εμμέσως συνεισφέρουν στην προώθηση των Ενεργειακά Αποδοτικών Δημόσιων Προμηθειών.
- Το Δημόσιο σε ρόλο υποδείγματος (άρθρο 5): Τίθενται ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης για τις προμήθειες του Δημοσίου και προβλέπεται η αντικατάσταση ή αναβάθμιση μη ενεργειακά αποδοτικού εξοπλισμού με βάση τα αντίστοιχα Ευρωπαϊκά πρότυπα.
- ΣΔΕΑ: «Ο δημόσιος τομέας θα αποτελέσει το υπόδειγμα στην εφαρμογή μέτρων για την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης όπως προβλέπεται και από την οδηγία. Για τον λόγο αυτό προτείνεται η εφαρμογή τεχνολογιών ενεργειακά αποδοτικών και συστημάτων ΑΠΕ. Παράλληλα, η χρήση κριτηρίων ενεργειακής απόδοσης στις διαδικασίες προκηρύξεων και διαγωνισμών για της δημόσιες προμήθειες κρίνεται αναγκαία.» Ταυτόχρονα, προτείνεται ο ολοκληρωμένος ενεργειακός σχεδιασμός δήμων.
- Υποχρεωτική ποσόστωση με ενεργειακά αποδοτικότερα οχήματα στις δημόσιες υπηρεσίες ή οργανισμούς

⁶επερχόμενη τροποποίηση παρ2, άρθρου 3 για τις τεχνικές προδιαγραφές

- Υποχρεωτικές διαδικασίες προμηθειών (για ενεργειακά αποδοτικές τεχνολογίες και τεχνολογίες ΑΠΕ) στα δημόσια κτίρια

Εξίσου σημαντική είναι η Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης (2008) «Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και την εξοικονόμηση ενέργειας στο δημόσιο κι ευρύτερο δημόσιο», η οποία αποσκοπεί:

- στην επικαιροποίηση του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου
- στη συνολική και ενιαία ρύθμιση του θέματος της εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα

προωθώντας τη βελτίωση της ενεργειακής και περιβαλλοντικής συμπεριφοράς των κτιρίων αυτών ώστε να αποτελέσουν παράδειγμα εξοικονόμησης ενέργειας.

Η ΚΥΑ ενοποιεί και επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής των κοινών αποφάσεων των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης:

- Δ5/ΗΛ/Β/Φ1.α/9021/17.5.2005 «Λήψη μέτρων μείωσης άεργου ισχύος ηλεκτρικών καταναλώσεων κτιρίων του Δημόσιου Τομέα»
- Δ5/ΗΛ/ Β/16954/13.9.2005 «Σύνδεση με φυσικό αέριο των κτιρίων του Δημόσιου Τομέα»
- Α'7625/378/27.4.2007 «Διενέργεια προληπτικής συντήρησης στις κλιματιστικές εγκαταστάσεις των Δημοσίων κτιρίων, των Οργανισμών του Δημοσίου, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ ΑΕ στα πλαίσια μέτρων εξοικονόμησης ηλεκτρικής ενέργειας»
- Δ-5ΗΛ/Β/οικ.20168/9.10.2006 «Αντικατάσταση λαμπτήρων φωτισμού στα κτίρια του Δημοσίου Τομέα»
- Εισάγει περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά και οικολογικά σήματα μεταξύ των τεχνικών προδιαγραφών
- Ορίζει ότι, από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης, το Δημόσιο και οι φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα και να προμηθεύονται με τον κατάλληλο τεχνικό εξοπλισμό, που πρέπει να διαθέτει τα προβλεπόμενα τεχνικά χαρακτηριστικά και να συνάδει με τις ενεργειακές απαιτήσεις, προδιαγραφές και πρότυπα που εξειδικεύονται ανωτέρω, ώστε να εξασφαλίζεται εξοικονόμηση ενέργειας
- Προβλέπει τον ορισμό Ενεργειακού Υπεύθυνου, που μπορεί να είναι αρμόδιος για ένα ή περισσότερα του ενός κτίρια κάθε φορέα, ανάλογα με τις λειτουργικές ανάγκες, το συνολικό υπαλληλικό δυναμικό, την ωφέλιμη επιφάνεια και όγκο των κτιρίων αυτού. Ορίζεται από το Γενικό Γραμματέα του αρμόδιου Υπουργείου ή Περιφέρειας ή το όργανο διοίκησης του οικείου Φορέα, αναλαμβάνει συγκεκριμένες ευθύνες και αρμοδιότητες που αναγράφονται στην ΚΥΑ και είναι ουσιαστικά ο «συνομιλητής» με τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΝ (ΥΠΕΚΑ).

Οι προμήθειες αγαθών που δεν συμφωνούν με τις προδιαγραφές και τα πρότυπα που εξειδικεύονται στην συγκεκριμένη απόφαση δεν θεωρούνται δημόσια δαπάνη.

2.3. Εθνικές και ευρωπαϊκές εξελίξεις

2.3.1. Εθνικές Εξελίξεις

Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΥΣ)

Δημιουργήθηκε από την **Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων** για να παρέχει ηλεκτρονική υποστήριξη για όλες τις δημόσιες συμβάσεις, για προμήθειες, υπηρεσίες και δημόσια έργα.

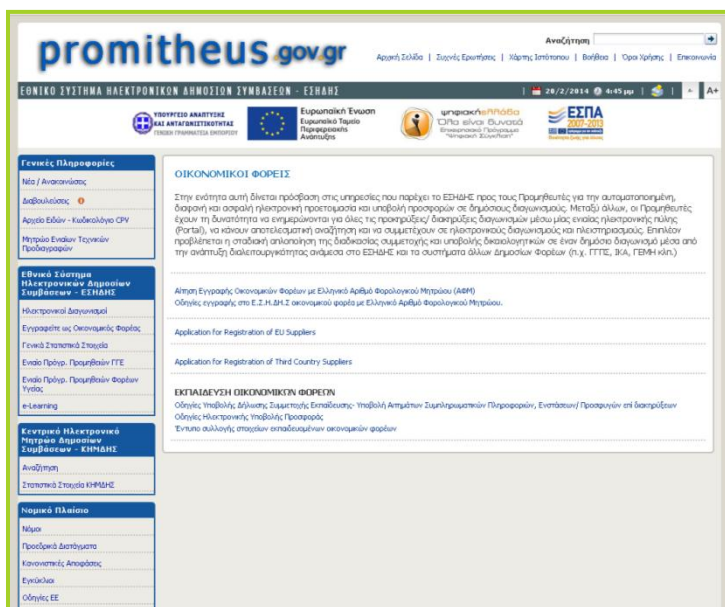
Το σύστημα αναμένεται να συμβάλλει στην:

- αυτοματοποίηση, απλούστευση, και τυποποίηση των διαδικασιών,
- μείωση του κόστους και του χρόνου της διαδικασίας,
- βελτίωση της διαφάνειας, της δημοσιότητας και της ίσης μεταχείρισης των εμπλεκόμενων στις δημόσιες συμβάσεις.

Το ΕΣΗΔΥΣ περιλαμβάνει τη λειτουργία του **Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων** (σύσταση βάσει Ν.4013/2011), μία ενιαία διαδικτυακή πύλη (portal) στην οποία δημοσιεύονται όλα τα αιτήματα αγορών, οι προκηρύξεις, διακηρύξεις, συμβάσεις και σχετικές πληρωμές για όλους τους φορείς του Δημοσίου Τομέα.

Η πύλη βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία από τον Ιούλιο 2013 και δημοσιεύονται διαβουλεύσεις (χρήσιμες για τα σχόλια όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές) και ανακοινώσεις για μελλοντικές

προμήθειες. Επίσης, τηρείται ήδη ένα Κεντρικό Μητρώο Προμηθευτών και καλούνται οι οικονομικοί φορείς να εγγραφούν ώστε να ενημερώνονται για όλες τις προκηρύξεις/ διακηρύξεις διαγωνισμών μέσω μιας ενιαίας ηλεκτρονικής πύλης να κάνουν αποτελεσματική αναζήτηση και να συμμετέχουν σε ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς και πλειστηριασμούς. Επιπλέον προβλέπεται η σταδιακή απλοποίηση της διαδικασίας συμμετοχής και υποβολής δικαιολογητικών σε έναν δημόσιο διαγωνισμό μέσα από την ανάπτυξη

Εικόνα 1: Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων

Δημοσίων Φορέων (π.χ. ΓΓΠΣ, ΙΚΑ, ΓΕΜΗ κλπ.). Έως σήμερα, 310 επιχειρήσεις έχουν λάβει κωδικό πρόσβασης στο σύστημα.

διαλειτουργικότητας ανάμεσα στο ΕΣΗΔΗΣ και τα συστήματα άλλων

Ο εκσυγχρονισμός της διαδικασίας δημόσιων συμβάσεων και η ηλεκτρονική υποβολή άλλωστε έχει οριστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2011)⁷ ως η διαδικασία που πρέπει κατά κανόνα να εφαρμόζεται με στόχο να είναι η βασική μέθοδος διεξαγωγής διαγωνισμών δημόσιων συμβάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τα μέσα του 2016.

Εναρμόνιση Οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση

Η Ευρωπαϊκή Οδηγία 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση που προβλέπει την υιοθέτηση συγκεκριμένου εθνικού στόχου εξοικονόμησης ενέργειας μέχρι το 2020, δημοσιεύθηκε το Νοέμβριο του 2012 και πρέπει να εναρμονισθεί ως τον Ιούνιο του 2014. Στο άρθρο 5 καθορίζεται ο υποδειγματικός ρόλος κτιρίων που ανήκουν σε δημόσιους φορείς (υποχρεωτικός στόχος ετήσιας εξοικονόμησης στα κτίρια της κεντρικής δημόσιας διοίκησης ώστε να εκπληρώνονται οι ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης).

Επίσης στο άρθρο 6 καθορίζονται οι κανόνες για τις αγορές από δημόσιους φορείς. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι κεντρικές δημόσιες διοικήσεις αγοράζουν μόνο προϊόντα, υπηρεσίες και κτίρια υψηλής ενεργειακής απόδοσης, εφόσον αυτό συνάδει με την οικονομική αποδοτικότητα και σκοπιμότητα, τη γενικότερη βιωσιμότητα, την τεχνική καταλληλότητα, καθώς και τον επαρκή ανταγωνισμό. Επίσης τα κράτη μέλη παροτρύνουν τους δημόσιους φορείς σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, μεταξύ άλλων, να αγοράζουν προϊόντα και υπηρεσίες και να συνάπτουν συμβάσεις υψηλής ενεργειακής απόδοσης λαμβάνοντας υπόψη τις εκατέρωθεν αρμοδιότητες και τη διοικητική διάρθρωση και ακολουθώντας ως υπόδειγμα το ρόλο των κεντρικών τους δημόσιων διοικήσεων.

Το σχέδιο νόμου για τις δημόσιες συμβάσεις

Το σχέδιο νόμου για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου σύναψης δημοσίων συμβάσεων⁸, για το οποίο η δημόσια διαβούλευση έληξε τον Ιανουάριο του 2014, δίνει έμφαση στην ενοποίηση και απλοποίηση του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων. Μεταξύ άλλων περιλαμβάνει την κατάργηση όλων των ειδικών καθεστώτων και νομοθεσίας που (με τη μορφή κυρίως Κανονισμών) χρησιμοποιούσαν μέχρι σήμερα οι ΟΤΑ, ΔΕΚΟ, και νοσοκομεία για να αναθέτουν τις προμήθειές τους.

Επιπρόσθετα προβλέπει τη δυνατότητα περιορισμού των δικαιολογητικών συμμετοχής για όλους τους διαγωνισμούς σε μια υπεύθυνη δήλωση, στα νομιμοποιητικά έγγραφα και στην εγγυητική επιστολή, εφόσον υπάρχει, προκειμένου να διευκολύνεται η συμμετοχή στους διαγωνισμούς και να μειωθεί η γραφειοκρατία: τα πλήρη δικαιολογητικά θα προσκομίζονται εφόσον παραστεί ανάγκη ή με την κατακύρωση. Τέλος, γίνονται προαιρετικές για τους συμμετέχοντες μια σειρά από εγγυητικές επιστολές, με εξαίρεση τις εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης.

⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-389_en.htm & http://europa.eu/rapid/press-release_IP-11-1580_en.htm?locale=en

⁸ <http://www.mindev.gov.gr/wp-content/uploads/2013/12/ΠΡΟΤΑΣΗ-ΣΧΕΔΙΟΥ-ΝΟΜΟΥ-ΓΙΑ-ΤΗΝ-ΕΝΟΠΙΟΙΗΣΗ-ΚΑΙ-ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ-ΤΟΥ-ΔΙΚΑΙΟΥ-ΔΗΜΟΣΙΩΝ-ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ.pdf>

2.3.2. Ευρωπαϊκές Εξελίξεις

Νέα Οδηγία για τις Δημόσιες Προμήθειες

Η υπό έκδοση Νέα Οδηγία για τις Δημόσιες Προμήθειες (σε ισχύ από το Μάρτιο του 2014) κάνει σαφές ότι οι κοινωνικές και περιβαλλοντικές πτυχές μπορούν πλέον να ληφθούν υπόψη σε ορισμένες περιπτώσεις δημόσιων προμηθειών. Αυτό εξυπηρετείται με τη ρητή αναφορά ότι λαμβάνεται υπόψη το κόστος κύκλου ζωής της προμήθειας προκειμένου να καλύπτεται το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης προσφοράς. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν επίσης να απαιτούν την πιστοποίηση/σήμανση ή άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά στοιχεία των κοινωνικών ή περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, διευκολύνοντας περαιτέρω την ανάθεση συμβάσεων με τέτοιους στόχους.

2.4. Κριτήρια για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις [ΠΔΣ] από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Δ/ση Περιβάλλοντος), σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, έχει ήδη καθορίσει κριτήρια για 21 κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών (άλλη μια κατηγορία σε διαβούλευση: εξοπλισμός στον τομέα της υγείας).

Στον ιστοχώρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm), υπάρχει εκτενής πληροφόρηση για τις ΠΔΣ η οποία πρωτίστως απευθύνεται στις αναθέτουσες αρχές (Δημόσιες Υπηρεσίες) και δευτερευόντως σε κάθε ενδιαφερόμενο. Ωστόσο το περιεχόμενο του ιστοχώρου προσφέρει πλήθος πληροφοριών και στοιχείων καθώς και κατευθύνσεων που θα μπορούσαν να ενδιαφέρουν εξίσου τους προμηθευτές και τους παρόχους υπηρεσιών, ιδίως τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) να κατανοήσουν τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις που περιλαμβάνονται όλο και συχνότερα στις τεχνικές προδιαγραφές των τευχών δημοπράτησης.

Τα κριτήρια που έχει αναγνωρίσει η Ε.Ε. για τις πράσινες δημόσιες προμήθειες κάθε κατηγορίας προϊόντος και υπηρεσίας αφορούν κριτήρια επιλογής, τεχνικές προδιαγραφές, κριτήρια ανάθεσης και (αν υπάρχουν) ρήτρες εκτέλεσης της σύμβασης. Επιπλέον, για κάθε κατηγορία παρατίθενται κριτήρια, τα οποία διακρίνονται σε δύο ομάδες:

- **Τα στοιχειώδη κριτήρια** είναι τα κατάλληλα για χρήση από οποιαδήποτε αναθέτουσα αρχή σε όλα τα κράτη μέλη και καλύπτουν τις κυριότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις του συγκεκριμένου προϊόντος. Έχουν εκπονηθεί κατά τρόπο ώστε να χρησιμοποιούνται με ελάχιστη πρόσθετη προσπάθεια επαλήθευσης ή ελάχιστη αύξηση του κόστους.
- **Τα αναλυτικά κριτήρια** αφορούν τους αγοραστές που επιθυμούν να προμηθευτούν τα καλύτερα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά. Ενδέχεται να απαιτούν πρόσθετη προσπάθεια επαλήθευσης ή να συνεπάγονται ελαφρά αύξηση του κόστους σε σχέση με άλλα προϊόντα της ίδιας χρήσης.

Τέλος, για κάθε μια από τις 21 κατηγορίες προϊόντων υπάρχει διαθέσιμη τόσο η τεχνική έκθεση όσο και τα κριτήρια που έχει αναγνωρίσει και καθορίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm). Από τις 21 κατηγορίες προϊόντων

και υπηρεσιών, οι ακόλουθες εμπίπτουν στην κατηγορία αυτών που συμβάλουν στην ενεργειακή αποδοτικότητα και κατά συνέπεια στη μείωση της ζήτησης κατανάλωσης ενέργειας στους τομείς:

- κατασκευών (κτιρίων)
- μεταφορών
- εξοπλισμού γραφείου τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής [IT]
- θερμομόνωσης
- συμπαραγωγής ηλεκτρισμού – θερμότητας [ΣΗΘ ΥΑ]
- οδικού φωτισμού και σηματοδοτών κυκλοφορίας
- φωτισμού εσωτερικών χώρων
- εξοπλισμός εκτύπωσης – σάρωσης & φωτοαντιγραφής

2.5. Λοιπά ενεργειακά κριτήρια

Στο πλαίσιο της υλοποίησης των δράσεων του έργου EFFECT αναγνωρίστηκαν τεχνικά χαρακτηριστικά και διαδικασίες οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως ενεργειακά κριτήρια για την προδιαγραφή και επιλογή ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων και υπηρεσιών. Συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Αγορά- Ενοικίαση ακινήτων για τη χρήση τους από δημόσιες υπηρεσίες/δομές
 - Επιλογή μεταξύ καθορισμένου εύρους ενεργειακής κατάταξης των υπό αγορά/ενοικίαση κτιρίων μέσω του πιστοποιητικού ενεργειακής απόδοσης.
- Προμήθεια δομικών προϊόντων & συστημάτων
 - Επιλογή υλικών με τα κατάλληλα ενεργειακά χαρακτηριστικά (λ , U, R, ...).
 - Επιλογή πιστοποιημένων προϊόντων με σήμανση CE.
 - Επιλογή υλικών σύμφωνα με την ανάλυση του κόστους κύκλου ζωής των υπό εξέταση προϊόντων.
- Προμήθεια συστημάτων κλιματισμού
 - Επιλογή αυτόνομων κλιματιστικών μονάδων σύμφωνα με ενεργειακή κατάταξη (COP&EER).
 - Επιλογή κεντρικών μονάδων σύμφωνα με πρότυπα απόδοσης
- Προμήθεια συστημάτων παραγωγής ζεστού νερού χρήσης
 - Επιλογή πιστοποιημένων κατά solar keymark θερμικών ηλιακών συστημάτων ή ηλιακών συλλεκτών.

3. Μέτρα, πρωτοβουλίες και εθνικά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα

Όπως έχει ήδη αναδειχθεί από τις υλοποιημένες δράσεις του έργου EFFECT αλλά και από τις συναντήσεις με τους εκπροσώπους του ιδιωτικού τομέα, βασικό πρόβλημα στην προμήθεια ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων και υπηρεσιών και εν γένει λύσεων αποτελεί η έλλειψη διαθέσιμων πόρων από τις δημόσιες υπηρεσίες & δομές [αναθέτουσες αρχές]. Σκοπός αυτής της

ενότητας είναι να παρουσιάσει τα διαθέσιμα μέτρα και πρωτοβουλίες, και εθνικά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα τα οποία μπορούν δυνητικά να αξιοποιηθούν.

Στο πλαίσιο εφαρμογής των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την Ενεργειακή Απόδοση έχουν περιγραφεί τα ακόλουθα Μέτρα Βελτίωσης της Ενεργειακής Απόδοσης που σχετίζονται με ΠΔΣ:

- Μέτρο για την εφαρμογή Συστημάτων Διαχείρισης Ενέργειας στον δημόσιο τομέα.
- Μέτρο για υποχρεωτικές διαδικασίες προμηθειών με ενεργειακή εξοικονόμηση και με τεχνολογίες ανανεώσιμης ενέργειας, για τα δημόσια κτίρια
- Μέτρο για τη σταδιακή αντικατάσταση του χαμηλής ενεργειακής απόδοσης εξοπλισμού φωτισμού στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.
- Μέτρο για την εγκατάσταση κεντρικών ηλιακών συστημάτων για ζεστό νερό χρήσης (ZNΧ) στα δημόσια κτίρια.

Επί πλέον έχουν δρομολογηθεί μέσω του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ 2007-2013), πολλές ενδεικτικές και πιλοτικές δράσεις του δημόσιου τομέα οι οποίες περιγράφονται και ως Μέτρα του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ενεργειακή Απόδοση και προβλέπεται να επιτύχουν σημαντική ενεργειακή εξοικονόμηση καθώς και να λειτουργήσουν παράλληλα και ως πολλαπλασιαστές. Τέτοιες δράσεις είναι:

- Ενεργειακή αναβάθμιση υπαρχόντων δημόσιων κτιρίων μέσω των Επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών και προώθησης του μηχανισμού των Συμβάσεων Ενεργειακής Απόδοσης.
- Ενεργειακός προγραμματισμός των δημόσιων αρχών, χρηματοδοτικό πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ», μέτρα ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων και προμήθεια ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων.
- Εφαρμογή της Πράσινης Στέγης στα δημόσια κτίρια.
- Εγκατάσταση μονάδων συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης με φυσικό αέριο στα νοσοκομεία.
- Παρεμβάσεις για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των σχολικών κτιρίων.
- Παρεμβάσεις για εξοικονόμηση ενέργειας σε δημόσια κτίρια μέσω Συστημάτων Ανανεώσιμης Ενέργειας ή συστημάτων ενεργειακής απόδοσης.
- Πρόγραμμα αστικού βιοκλιματικού σχεδιασμού για τις δημοτικές περιοχές.

Ευκαιρίες δημιουργούνται και από τη συμμετοχή τουλάχιστον 89 τοπικών/περιφερειακών αρχών στο «Σύμφωνο των Δημάρχων», οι οποίες δεσμεύονται εθελοντικά να αυξήσουν την ενεργειακή απόδοση και τη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις περιοχές τους. Ως επακόλουθο, οι αρχές αυτές θα έχουν απαιτήσεις σε ενεργειακά αποδοτικά προϊόντα και υπηρεσίες καθώς και για εγκαταστάσεις ΑΠΕ.

Ενίσχυση των Δημόσιων Πράσινων Προμηθειών μέσω εναλλακτικών μηχανισμών της αγοράς [ΕΕΥ/ ΧΑΤ / ΣΔΙΤ]

Ο νόμος 3855/2010 μεταξύ άλλων κάνει αναφορά στη λειτουργία των Επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών [ΕΕΥ] καθώς και στις Συμβάσεις Ενεργειακής Απόδοσής [ΣΕΑ]. Σύμφωνα με το άρθρο 16 του νόμου σε μια ΣΕΑ πρέπει να ρυθμίζονται ιδίως τα ακόλουθα:

- ο σχεδιασμός και η διαχείριση του ενεργειακού έργου
- η μεθοδολογία εκτίμησης της εξοικονομούμενης ενέργειας και αποτίμησης του προκύπτοντος συνολικού οικονομικού οφέλους

- η αγορά, εγκατάσταση και θέση σε λειτουργία του απαραίτητου ενεργειακού εξοπλισμού, (όπως π.χ. ηλεκτρομηχανολογικά και ηλεκτρονικά συστήματα)
- η διαχείριση, ο τρόπος λειτουργίας του εξοπλισμού και η συντήρησή του
- το συνολικό κόστος του έργου
 - κόστος προμήθειας και εγκατάστασης απαραίτητου εξοπλισμού
 - κόστος λειτουργίας και συντήρησής
 - κόστος χρηματοδότησης
 - αμοιβή ΕΕΥ
- η διαδικασία αποτίμησης του ενεργειακού οφέλους
- ο τρόπος και χρόνος αποπληρωμής

Η αποπληρωμή των υπηρεσιών που προσφέρονται από μια ΕΕΥ γίνεται σε συνάρτηση:

Με το εγγυημένο οικονομικό όφελος από το έργο εξοικονόμησης ενέργειας.

Με την εγγυημένη ποιότητα του σχετικού εξοπλισμού και συνθηκών διαβίωσης/ παραγωγής μετά την υλοποίηση του έργου εξοικονόμησης ενέργειας στο πλαίσιο της ΣΕΑ.

Η εμπλοκή των ΕΕΥ μπορεί να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για την υλοποίηση δράσεων ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων του δημοσίου τομέα, ο οποίος εμφανίζει σημαντικό δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια και ιδιαίτερα όταν αυτά έχουν σταθερό είδος χρήσης (π.χ. διοικητικά κτίρια, γραφεία, σχολεία, παιδικοί σταθμοί, πανεπιστήμια, νοσοκομεία, ιδιωτικές κλινικές, πολιτιστικά κέντρα, βιβλιοθήκες, και αθλητικές εγκαταστάσεις),.

Επεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας αφορούν μια πλειάδα τεχνολογικών κατηγοριών όπως αυτές που αποτυπώνονται στην παρακάτω εικόνα.

4. Επιχειρήσεις με ενδιαφέρον για την αγορά των ΕΑΔΠ

Οι ενεργειακά αποδοτικές δημόσιες προμήθειες αποτελούν πεδίο δραστηριοποίησης πολλών κλάδων και επαγγελματιών. Στο επόμενο γράφημα παρουσιάζονται συνοπτικά οι επαγγελματικοί κλάδοι που εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα με τις τεχνολογικές παρεμβάσεις που στοχεύουν στην βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας και τη μείωση της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας από συμβατικές πηγές.

Κτίρια

- Εργολάβοι, μελετητές, Προμηθευτές δομικών υλικών, Προμηθευτές και εγκαταστάτες Η/Μ εξοπλισμού
- Ενεργειακοί επιθεωρητές

Φωτισμός

- Κατασκευαστές, εισαγωγείς κι έμποροι φωτιστικών συστημάτων & λαμπτήρων,,
- Μελετητές φωτισμού

Μεταφορές

- Εισαγωγείς και έμποροι οχημάτων, ανταλλακτικών και ελαστικών

Εξοπλισμός γραφείου [IT]

- Εισαγωγείς/ έμποροι
- Σύμβουλοι πληροφορικής

ΑΠΕ

- Κατασκευαστές και προμηθευτές συστημάτων ΑΠΕ

Επιχειρήσεις Ενεργειακών Υπηρεσιών

5. Δράσεις και προτάσεις

Επικοινωνία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα

Είναι αναγκαία η συνεργασία και η τακτική επικοινωνία μεταξύ των επαγγελματικών φορέων που εκπροσωπούν τους συναφείς κλάδους προμηθευτών (επιμελητήρια, ενώσεις επαγγελματιών) και των φορέων πολιτικής. Με τον τρόπο αυτό καθίσταται δυνατή η ενημέρωση ως προς τις θεσμικές εξελίξεις και τις χρηματοδοτικές ευκαιρίες που υπάρχουν, ώστε να υποστηρίζεται και να κινητοποιείται ο τομέας της προσφοράς ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων και υπηρεσιών. Η επικοινωνία αυτή πρέπει να είναι αμφίδρομη, ώστε παράλληλα να καταγράφονται τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις όσον αφορά τη συμμετοχή τους σε δημόσιους διαγωνισμούς αλλά και για να υπάρχει μια διαρκής ανταλλαγή απόψεων μεταξύ του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Στο πλαίσιο αυτό, η συμμετοχή σε δημόσιες διαβουλεύσεις σχετικών ευρωπαϊκών και εθνικών πρωτοβουλιών ή/και νομοθετημάτων είναι πολύ εποικοδομητική. Παράλληλα, η ενημέρωση και υποστήριξη από ενδιάμεσους φορείς με σχετική τεχνογνωσία κρίνεται αναγκαία και για τις δύο πλευρές και πρέπει να αναζητείται.

Ενημέρωση και κατάρτιση

Δεδομένου ότι η υποβολή προσφορών θα γίνεται ολοένα και περισσότερο μέσω του ΕΣΗΔΥΣ, οι επιχειρήσεις οφείλουν να ενημερωθούν και να εκπαιδευθούν στη χρήση του συστήματος. Χρήσιμη είναι η συμμετοχή τους σε συναφή σεμινάρια όπου διοργανώνονται από τα κατά τόπους επιμελητήρια αλλά και η αρωγή των επιμελητηρίων, στο βαθμό που είναι εφικτό, με τη διοργάνωση σεμιναρίων τόσο για τις δημόσιες προμήθειες όσο και για την ενεργειακή απόδοση. Τα επιμελητήρια μπορούν πέρα της διάχυσης της πληροφόρησης προς τις ΜΜΕ με συμβατικούς τρόπους (Ημερίδες κ.α.) να εισάγουν στους ιστότοπούς τους μία ενότητα «Πράσινης Επιχειρηματικότητας» όπου και θα αναρτούν οτιδήποτε σχετικό, ενώ θα μπορούσαν να αναπτύξουν και σχετικό ενημερωτικό δελτίο.

Επίσης οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να εγγράφονται σε λίστες ενημέρωσης, ώστε να γνωρίζουν εγκαίρως τις τάσεις της ευρωπαϊκής αγοράς και να εμπλουτίζουν την τεχνογνωσία τους αλλά και τη θέση τους στην αγορά.

Τέλος, ενδείκνυνται η τακτική επικοινωνία με αρμόδιους φορείς που είναι άμεσοι γνώστες των εξελίξεων για τις ΕΑΔΠ καθώς και η συμμετοχή σε ενημερωτικές/ εκπαιδευτικές ημερίδες με τέτοιο περιεχόμενο.

Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων

Πρόσφατα ανακοινώθηκε το κοινό πρόγραμμα συνεργασίας του ταμείου Παρακαταθηκών & Δανείων με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για χρηματοδότηση δημοτικών έργων με ανταποδοτικό και αναπτυξιακό πρόσημο. Επιλέξιμα προς δανειοδότηση θεωρούνται και τα έργα εξοικονόμησης ενέργειας και οδοφωτισμού. Οι προκηρύξεις των δημοσίων φορέων στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού, μπορούν να δώσουν τη δυνατότητα στους προσφέροντες να παρουσιάσουν ενεργειακά αποδοτικότερες λύσεις. Οι επαγγελματικοί φορείς μπορούν να ενημερώσουν τα μέλη τους ώστε να αξιοποιήσουν αυτές τις δυνατότητες και να συμμετέχουν σε τοπικές δράσεις/έργα/υπηρεσίες στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος.

Σημαντικά κίνητρα και ευκαιρίες συγχρηματοδότησης αναμένεται να δημιουργηθούν μέσω του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης-ΣΕΣ 2014-2020 το οποίο βασίζεται στη Στρατηγική «Ευρώπη 2020» και περιλαμβάνει τις εξής κατευθύνσεις: Έξυπνη ανάπτυξη, Βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς.

Στο πλαίσιο του νέου ευρωπαϊκού προγράμματος Ορίζοντας 2020, υπάρχει ανοικτή πρόσκληση για την υποβολή προτάσεων υπό τον άξονα «Έξυπνες πόλεις & κοινότητες»⁹ με αντικείμενο τις κοινές προμήθειες από δημόσιου φορείς. Πιο συγκεκριμένα προωθείται η ανάπτυξη δικτύου των δημόσιων αναθετουσών αρχών προκειμένου να ομαδοποιήσουν τις προμήθειές τους για καινοτόμα προϊόντα/εργασίες/υπηρεσίες και να βελτιώσουν τις συνθήκες για την υποδοχή καινοτόμων λύσεων.

⁹ <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/2147-scc-04-2014.html>

Ανάπτυξη στρατηγικών συνεργασιών

Μελέτες σε ευρωπαϊκό επίπεδο συνιστούν τη ανάπτυξη συνεργασιών τόσο στον ιδιωτικό τομέα (συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων), καθώς και μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα. Τέτοιες δράσεις μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στην ανάπτυξη παγκόσμιων προτύπων και κανονισμών αλλά και στην αναζήτηση λύσεων προκειμένου να αντιμετωπιστούν θέματα που σχετίζονται με την αποδοχή και εφαρμογή των νέων ενεργειακά αποδοτικών λύσεων από το δημόσιο τομέα. Επιπρόσθετα, η συνεργασία με πανεπιστήμια-ερευνητικούς φορείς σε τοπικό επίπεδο μπορεί να οδηγήσει σε ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων/λύσεων με άμεση εφαρμογή καθώς και την αντιμετώπιση τοπικών ιδιαιτεροτήτων. Οι συνεργασίες αυτές έχουν μεγάλη σημασία για τις ΜΜΕ οι οποίες δραστηριοποιούνται σε απομακρυσμένες ή νησιωτικές περιοχές και διευκολύνουν την συμμετοχή σε δημόσιους διαγωνισμούς σε περιπτώσεις που η επιχείρηση (εξαιτίας μεγέθους ή της φύσης της) δε δύναται να συμμετέχει σε διαγωνισμούς λόγω κόστους, χρόνου ή και έλλειψης τεχνογνωσίας.

Διμερείς συμφωνίες συνεργασίας

Οι επαγγελματικοί φορείς και ενώσεις χρειάζεται να διερευνούν τις συνθήκες για την υπογραφή διμερών συμφωνιών (π.χ. δήμος / περιφέρεια και τοπικό επιμελητήριο) που θα προσβλέπουν την ένταξη του κριτηρίου της ενεργειακής απόδοσης σε διαγωνισμούς. Οι συμφωνίες συνεργασίας θα μπορούν να περιλαμβάνουν δράσεις για την επικοινωνία των προγραμματιζόμενων διαγωνισμών με τέτοια κριτήρια, καθώς και τον καθορισμό στόχων (π.χ ελάχιστος αριθμός ΕΑΔΠ ετησίως). Βασικό στοιχείο πρέπει να είναι η τοπική καταγραφή του συνόλου των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στις δημόσιες προμήθειες ανά κατηγορία προϊόντων και τεχνικών χαρακτηριστικών

Συνεχής δικτύωση

Προτείνεται η συμμετοχή επιχειρήσεων που εμπορεύονται καινοτόμα / πράσινα προϊόντα σε συναφείς εκθέσεις όπου δίνεται η δυνατότητα να συναντήσουν υπεύθυνους δημοσίων προμηθειών ή/ και συμβούλους απ' όλη την Ευρώπη, να ανταλλάξουν πληροφορίες και να προωθήσουν τα προϊόντα τους. (π.χ. η έκθεση Eco -Procura που διοργανώνεται ανά διετία και θα πραγματοποιηθεί το Σεπτέμβριο 2014). Η ενδυνάμωση των συνεργασιών μεταξύ των επιχειρήσεων μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία ενώσεων/ κοινοπραξιών που μπορούν να καλύψουν το σύνολο των απαιτήσεων του δημοπρατούμενου έργου, προσφέροντας από κοινού καινοτόμες και ενεργειακά αποδοτικές λύσεις.

Επιμόρφωση και πιστοποίηση

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ΕΑΔΠ έχουν αναδειχθεί ως ένα βασικό εργαλείο για την εκπλήρωση των στόχων για την εξοικονόμηση ενέργειας σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο και το πεδίο δραστηριότητας αναμένεται αυξάνεται τα προσεχή χρόνια, οι επιχειρήσεις είναι χρήσιμο να αξιοποιούν όλες τις δυνατότητες επιμόρφωσης και πιστοποίησης. Οι ενέργειες αυτές ενισχύουν τη δυνατότητα επιτυχούς συμμετοχής τους σε δημόσιους διαγωνισμούς προσφέροντας ενεργειακά

αποδοτικά προϊόντα και υπηρεσίες. Για το σκοπό αυτό πρέπει να επιμορφώνονται σε τακτά διαστήματα για τα πλέον σύγχρονα τεχνικά χαρακτηριστικά που μπορούν να προσφέρουν.

Συγκριτικό πλεονέκτημα αποτελούν η χρήση αναλύσεων και εργαλείων κόστους κύκλου ζωής καθώς και τεχνικών πιστοποιήσεων (ISO9001/14001/14020/14040) ή ενεργειακών σημάτων για να αναδείξουν την ποιότητα των προϊόντων και υπηρεσιών τους, λαμβάνοντας υπόψη την τάση της αγοράς για προμήθειες που ικανοποιούν τα πλέον πρόσφατα διεθνή πρότυπα.

6. Πηγές Πληροφόρησης

Φορείς πολιτικής και ενημέρωσης

- Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) –
 - [Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις](#)
 - [Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου \(EMAS\)](#)
- Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων ([ΕΑΑΔΗΣΥ](#))
- Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας
 - [Γενική Δ/ση Κρατικών Προμηθειών της Γ.Γ.Ε.](#)
 - [ΣΕΣ 2014-2020](#)
- [Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών & Εξοικονόμησης Ενέργειας](#)
- [Κέντρο Αειφόρων Προμηθειών](#)
- [Εκστρατεία Procura+ \(Αειφόρες Προμήθειες\)](#)
- [Φόρουμ Προμηθειών \(δίκτυο επαγγελματιών προμηθευτών\)](#)
- [Φόρουμ Ηλεκτρονικών Προμηθειών](#)

Αναζήτηση διακηρύξεων

- Ευρωπαϊκές Διακηρύξεις δημοσίων Συμβάσεων - Ηλεκτρονική αναζήτηση [TED](#)
- [Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων \(ΕΣΗΔΗΣ\)](#)

Ηλεκτρονικά Συστήματα Συμβάσεων

- [Ε.Ε.: Ηλεκτρονικές Δημόσιες Συμβάσεις](#)
- [IDABC: Διαλειτουργική Παροχή Πανευρωπαϊκών Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στη Δημόσια Διοίκηση, τις Επιχειρήσεις και τους Πολίτες](#)

Ενημερωτικό υλικό

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2011) [Εγχειρίδιο για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις](#) -
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή [Μηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο για τις Πράσινες δημόσιες Συμβάσεις](#)
- Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση (WWF)- Διαδικτυακό Εργαλείο Αναζήτησης ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων [EcoTopten](#)

Σήμανση για οικολογικά & ενεργειακά αποδοτικά προϊόντα

- [Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα](#)
- [Γαλάζιος Άγγελος \(Blue Angel\)](#)
- [Νορβηγικός Κύκνος\(Nordic Swan\)](#)
- [E.E. ENERGY STAR](#)
- Πιστοποίηση [Solar Keymark](#)
- [EPEAT](#)

- [Πιστοποίηση TCO](#)

Ευρωπαϊκά Έργα για ΕΑΔΠ

- SEE-EFFECT – Αναβάθμιση των Ενεργειακά Αποδοτικών Δημόσιων Προμηθειών για μια βιώσιμη ΝΑ Ευρώπη – [Χρήσιμοι οδηγοί για ΠΔΣ](#)
- Buy SMART + Πράσινες Προμήθειες για έξυπνες αγορές - [Εκπαιδευτικό εργαλείο](#)
- SMART-SPP- Αειφόρες συμβάσεις για την προώθηση της καινοτομίας – [Εργαλειοθήκη](#)
- Prime Energy IT – [Ενεργειακά αποδοτικός εξοπλισμός πληροφορικής για κέντρα δεδομένων](#)